

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Čj.: 025 126/99-2165
Signatura: bb5cs101

Oblastní pracoviště č.2 Střední Čechy
Okresní pracoviště Příbram

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Škola:	Základní škola Nový Knín, nám. Jiřího z Poděbrad/53, 262 03 Nový Knín
IZO:	114 002 665
Ředitel školy:	PaedDr. Miloš Petřík
Zřizovatel:	Město Nový Knín, nám. Jiřího z Poděbrad/1, 262 03 Nový Knín
Příslušný školský úřad:	ŠÚ Příbram, ul. 28. října 24, 261 02 Příbram VII
Termín inspekce:	23., 25., 26. březen 1999
Inspektor:	PaedDr. Vladimír Krieg
Předmět inspekce:	Posouzení činnosti školy ve vybraných částech dle § 18 odst. 3, 4 zákona č. 564/1990 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Podmínky a průběh vzdělávání
Označení dokladů a ostatních materiálů, o které se zjištění opírá:	Povinně vedená dokumentace školy, dokumentace žáků

ZJIŠTĚNÉ SKUTEČNOSTI A JEJICH HODNOCENÍ

1 Hodnocení materiálně technických podmínek výchovně vzdělávací činnosti

Výuka ve škole probíhá celkem v 5 objektech rozmístěných po celém městě (vzdálenost až 2 km od sebe) včetně třídy umístěné v restituované budově, ze které je nutno platit nájem. Nejstarší školní budova na náměstí pochází z roku 1819, byly k ní postupně přistavěny další části. Technický stav budov v centru města je limitován jejich věkem a prostředky investovanými na jejich údržbu, řešením bude otevření přístavby, která byla zahájena v roce 1988. Její zprovoznění umožní výuku v minimálně standardních podmínkách, neboť stávající podmínky jsou téměř nevyhovující.

Ve všech objektech je celkem k dispozici 17 učeben pro 15 tříd žáků, 3 z učeben musí být po celý den uměle osvětleny, a proto jsou z hygienického hlediska nevyhovující, odborná pracovna ve škole zřízena není. Pro výuku chemie je využívána běžná třída, vedle níž je umístěný kabinet s učebními pomůckami, výuka přírodopisu probíhá v tomu přizpůsobené nevelké učebně, kde vybavení např. rozvody energie, plynu stejně nejsou k dispozici. Pro členy pedagogického sboru je k dispozici nevelká sborovna, dále kancelář zástupkyně ředitele školy a ředitelna.

Pro výuku tělesné výchovy je využívána místní sokolovna a hřiště fotbalového oddílu, kde rovněž nejsou ideální podmínky pro vyučování (zvláště v zimním období).

Školní dílny zřízeny nejsou, pro výuku pěstitelství je k dispozici vyhovující školní pozemek, umístěný takřka ve dvoukilometrové vzdálenosti ve Starém Kníně. Šatny ve škole vzhledem ke stávajícím možnostem zřízeny nejsou, žáci odkládají oděv a obuv na chodbách.

Učebních pomůcek je ve škole spíše nedostatek, jejich doplňování je na nízké úrovni.

Didaktická technika je ve škole k dispozici v minimální míře, v hodinách téměř nebylo zaznamenáno její používání.

Výpočetní technika je ve škole k dispozici alespoň v nezbytné míře (6x PC, z toho 1x Pentium, ostatní s procesorem 486).

Školní knihovna odpovídá pestrostí titulů nárokům na moderní mediátéku.

Prostory školy určené pro výuku a jejich materiální vybavení umožňují s obtížemi realizovat schválený vzdělávací program.

Oblast je hodnocena podprůměrně.

2 Hodnocení psychohygienických podmínek

Školou vypracovaný a užívaný rozvrh hodin se snaží respektovat psychohygienické zásady. Délka přestávek mezi vyučovacími hodinami je v souladu s platnou právní normou, naopak této normě neodpovídá délka přestávky mezi dopoledním a odpoledním vyučováním (blíže viz protokol).

V průběhu inspekce bylo zjištěno ojedinělé nedodržování délky vyučovacích hodin v obou směrech spočívající v jejich prodlužování, ale i krácení. Kontrolou skladby vyučovacích předmětů bylo zjištěno, že na prvním i na druhém stupni školy probíhá výuka některých předmětů s převahou výchovného zaměření v ranních či dopoledních hodinách, a současně je výuka např. matematiky nebo jiných všeobecně vzdělávacích předmětů na závěr dopoledního sledu vyučovacích hodin, což není z didaktických důvodů vhodné. Současně jsou nevhodně do rozvrhu hodin zařazovány naukové předměty dva dny po sobě.

Odpolední výuka na prvním stupni se nerealizuje, na druhém stupni mají žáci osmého ročníku třikrát týdně odpolední vyučování, žáci ostatních ročníků dvakrát týdně. Vzhledem k počtu dojíždějících žáků a složité dopravní obslužnosti je zřetelná snaha o optimální řešení.

Pracovní místa žáků a učitelů převážně respektují psychohygienické požadavky. Dílčí nedostatky byly zjištěny z hlediska hygieny a bezpečnosti práce v používání učeben, v nichž je nutno celý den svítit umělým osvětlením, v celkovém současném řešení školních budov. Negativním jevem je jedenáctým rokem probíhající přístavba školy, která přináší zvýšený hluk, prašnost a další narušování běžného provozu školy.

Pitný režim v letošním školním roce není zajišťován, je akceptováno osobní řešení jednotlivých žáků. Stravování žáků je umožněno v restauračním zařízení, kde v době docházky žáků na oběd probíhá běžný provoz pro ostatní občany. Tato situace je hodnocena jako nevyhovující.

Světelné podmínky jsou v některých (3) třídách nevyhovující (celodenní svícení), v ostatních vyhovující, tepelné podmínky byly na přijatelné úrovni. Udržování čistoty je v souvislosti s probíhající přístavbou úkol velmi složitý, přesto je ve škole patrna snaha o její dodržování v přijatelné míře. Žákovské stolky a židličky vykazují znaky

dlouhodobého používání, přes zřejmou snahu o jejich údržbu jsou opotřebený poměrně značně.

Školení a instruktáže, poučení žáků z hlediska bezpečnosti práce se realizuje na začátku i v průběhu školního roku, je dokladováno zápisy v třídních knihách. Pedagogický dozor v době přestávek je dodržován, podílejí se na něm vyučující školy. Periodické revize zařízení školy jsou uskutečňovány ve spolupráci se zřizovatelem školy.

Vstup do školy je možný bez jakékoliv kontroly, i když je ředitelna umístěna přímo u vchodu, není tato situace optimální.

Psychohygienické podmínky pro výuku lze hodnotit s přihlédnutím ke zjištěným negativům jako spíše podprůměrné.

3 Hodnocení personálních podmínek

Ve škole působí včetně pana ředitele a jeho zástupkyně celkem 19 vyučujících. Z tohoto počtu celkem 13 pedagogů vyhovuje podmínkám odborné i pedagogické způsobilosti pro výuku na tomto typu školy, 6 vyučujících nedosáhlo požadovaného stupně vzdělání nebo nemá způsobilost pro výuku (chybí pedagogické vzdělání).

Na prvním stupni je situace nepříznivá, neboť pouhá 42 % hodin jsou odučena odborně i pedagogicky způsobilými učiteli.

Na druhém stupni je hlediska výuky profilujících předmětů velmi dobře zajištěna výuka českého jazyka a matematiky; naopak výuka cizích jazyků (anglického a německého) se realizuje bez učitele se splněným požadavkem odbornosti. Výuka všeobecně vzdělávacích předmětů je na dobré úrovni; ve škole chybějí kvalifikovaní učitelé předmětů s převahou výchovného zaměření (hudební, výtvarná, rodinná).

Z věkového hlediska je situace poměrně příznivá, průměrný věk pedagogů školy dosahuje necelých 42 roků.

Ve škole jsou necelé dvě třetiny hodin (65 %) odučeny pedagogy se splněnými požadavky odborné a pedagogické způsobilosti; oblast je hodnocena spíše podprůměrně.

4 Plnění učebních osnov

Ve škole se vyučuje podle MŠMT ČR schválených učebních programů a to v prvním až osmém ročníku podle programu Základní škola, čj. 16.847/96-2, v devátém ročníku podle programu 18.730/91-20, ve znění pozdějších úprav.

Kontrolou zápisů v třídních knihách a žákovských poznámek nebyl zjištěn rozpor mezi probíraným učivem a učebními osnovami sledovaných předmětů.

Ve škole probíhá výuka podle schválených učebních dokumentů; oblast je hodnocena bez závad.

5 Hodnocení z hlediska kvality vyučování

Kvalita vyučování byla sledována formou hospitací v hodinách povinných předmětů *chemie, přírodopis a člověk a příroda* (volitelný předmět na druhém stupni).

Pro hodnocení kvality zhlédnutých hodin byla využita sedmistupňová škála ČŠI:

1	2	3	4	5	6	7
vynikající	nadprůměrná	spíše nadprůměrná	průměrná	spíše podprůměrná	podprůměrná	naprosto nevyhovující
zcela mimořádná	výrazná převaha pozitiv	dílčí pozitiva nad běžnou úroveň	pozitiva a negativa v rovnováze	slabá místa, nutná zvýšená pozornost	výrazně nevyhovující, silné nedostatky	nutné okamžité řešení

Chemie

Předmětu v letošním školním roce vyučuje pedagožka se splněnými kvalifikačními podmínkami a delší (20 roků) pedagogickou praxí. Probírané učivo bylo v souladu s učební osnovou předmětu. Výuka se realizovala ve kmenové třídě, s níž souvisí kabinet s uloženými pomůckami.

Byly inspektovány celkem 3 hodiny v obou ročnících, kde je chemie zařazena v učebním plánu.

Zhlédnuté hodiny se vyznačovaly formulovaným cílem, jenž byl v průběhu hodiny dosažen. Žáci byli pro výuku vhodným způsobem motivováni. Vyučující používala poměrně dobrých metod a forem práce, teoretické poznatky dokladovala demonstračními pokusy, dbala na názornost výuky používáním modelů molekul organických sloučenin a praktickými ukázkami chemikálií, snažila se o vyvozování závěrů samotnými žáky. Efektivita hodin byla zvyšována využíváním mezipředmětových vztahů s dalšími přírodními vědami.

Negativně působilo občasné předávání již úplných informací žákům, absence práce s chybou a o nedostatečném zafixování učiva svědčily znalosti některých žáků.

Pro získání manuálních dovedností a zvýšení zájmu o předmět jsou realizována laboratorní cvičení, z nichž jsou pořizovány protokoly, jejich klasifikace je součástí hodnocení žáků.

Ve výuce předmětu převažují pozitiva nad negativy; úroveň výuky je hodnocena spíše nadprůměrně.

Přírodopis

Předmětu vyučují 2 učitelky se splněnými kvalifikačními požadavky a s delší, zhruba dvacetiletou pedagogickou praxí. Probírané učivo korespondovalo s učebními osnovami jednotlivých navštívených ročníků. Pro výuku je využíváno učebny, v níž jsou umístěny vitríny s ukázkami přírodnin, je vyzdobena rostlinami atp., učebna je umístěna poměrně nízko a proto je nutné umělé osvětlení ve většině hodin.

Byly inspektovány celkem 4 hodiny ve třech ročnících druhého stupně.

Navštívené hodiny měly stanovený cíl, který byl během hodiny splněn. Vyučující žáky dobře motivovali pro probírané téma.

Použité metody a formy práce byly poměrně efektivní a přizpůsobené věku žáků. Ve všech ročnících byly využity názorné pomůcky jak dvoj-, tak trojrozměrné, mezipředmětové vztahy s ostatními příbuznými vědami, žakovské vědomosti. Žáci měli možnost v průběhu hodiny prezentovat krátké, doma připravené referáty vztahující se

k probírané problematice, byli vedeni k chápání života v souvislostech, k ekologické výchově.

Negativně a ke snížení efektivity působilo předávání již úplných informací, malá aktivizace žáků, výklad vedený v jedné hlasové rovině. Nebyla využita práce s chybou, ne vždy byly důsledně sledovány a dodržovány psychohygienické zásady, úroveň některých dovedností nesvědčila o jejich dobrém zvládnutí.

V souladu s učební osnovou předmětu jsou realizovány laboratorní práce sloužící k ověření a doplnění teoretických poznatků. Žáci z nich vypracovávají protokoly, jejichž klasifikace je součástí hodnocení.

Ve výuce jsou pozitivní i negativní v rovnováze, občas převáží pozitivní; úroveň je hodnocena průměrně a spíše nadprůměrně.

Člověk a příroda

Jedná se o volitelný předmět na druhém stupni. Vyučující je učitelka se splněnými kvalifikačními podmínkami, více než dvacetiletou pedagogickou praxí. Výuka je v souladu s tematickým plánem učiva. Vyučování probíhá dílem v učebně, dílem v přírodě.

Zhlédnutý spojený úsek dvou vyučovacích hodin měl stanovený cíl. K jeho realizaci byly použity vhodné metody a formy práce spočívající zejm. v získávání a upevňování praktických dovedností (odečítání hodnot ze speciálního teploměru, vyhodnocení současného stavu počasí s využitím připravené pomůcky). Poznámky jsou žáky řádně zaznamenávány jak do sešitů, tak do rozdaných formulářů. Získané dovednosti jsou dále využívány v práci na ekologických projektech, v nichž je škola poměrně úspěšně zapojena již několik roků.

Negativem byla značná vzdálenost obou měřicích stanovišť, takže žáci absolvovali v průběhu dvou hodin více než 5 km chůze po městě.

Ve výuce převažují pozitivní nad negativní; úroveň je hodnocena spíše nadprůměrně.

6 Hodnocení z hlediska výsledků vyučování

Tuto oblast je možné rozdělit na dvě části:

- a) hodnocení z hlediska úrovně výsledků učení
 - b) hodnocení z hlediska rozvoje osobnosti žáků
- ad a

Hodnocení vychází z přímého pozorování vyučovacích hodin, rozboru dokumentace žáků, klasifikace žáků, úspěšnosti v přijetí na střední školy. Při kontrole žákovských knížek byl zjištěn rozpor při klasifikaci žáků s právní normou, blíže viz protokol.

Přehledy hodnocení chování a prospěchu žáků jsou uvedeny ve výroční zprávě o činnosti školy.

V prvním pololetí školního roku 1998/99 bylo celkem hodnoceno 11 žáků stupněm prospěchu nedostatečný, což je o 2 více než ve stejném období školního roku 1997/98. Nejvíce nedostatečných bylo uděleno z českého jazyka, dějepisu a matematiky. Ve stejném sledovaném období nebyla udělena žádná pochvala, což svědčí o velmi nízké úrovni

pozitivního hodnocení žáků, třebaže ve shodném období školního roku 1997/98 bylo pochval podle výroční zprávy uděleno celkem 32.

Znalosti žáků jsou bezprostředně ovlivňovány kvalitou práce pedagogů. Ve sledovaných hodinách převládala běžná, rutinní práce vyučujících nad tvůrčí spoluprací se žáky. Právě způsob výuky, vytváření omezeného prostoru k vyslovení vlastního názoru žáka nevedou k posilování sebevědomí žáků, kteří chápou projev vyučujících jako dogma, jež je nutno přijímat bez jakýchkoliv včetně oprávněných připomínek.

Ve škole je využíván vlastní způsob kontroly znalostí žáků v českém jazyce využíváním tzv. kontrolních diktátů.

Přehled o přijetí žáků na střední školy podává následující tabulka:

Z ročníku	G	SOŠ	SOU	Celkem
5.	2	-	-	2
9.	4	14	18	36
Celkem	6	14	18	38

Z hlediska výsledků učení - činností žáků je škola hodnocena průměrně.

ad b

Žáci druhého stupně školy dokazovali, že jejich chování a vystupování je do značné míry limitováno jednak způsobem výchovy v rodině, dále návyky a dovednostmi získanými v průběhu docházky do školy. Z besedy uskutečněné s částí žáků devátého ročníku vyplynulo, že tito nejsou zvyklí otevřeně a bez problémů komunikovat, neumějí obhájit svůj vlastní názor, který vyslovili.

Někteří pedagogové školy jsou žáky chápáni příliš autoritativně, nejsou žáky přijímáni jako přirozené osobnosti

Pro školu je dominantní rozvoj žáků v oblasti intelektuální, oblasti rozvoje citových a sociálních kompetencí byl dán menší, až minimální prostor.

Chod školy je určován byť formou doporučení v řádu školy, převážně povinnostmi žáků, minulou inspekci doporučená práva žáků v něm zakomponována dosud nejsou, tím nejsou vytvořeny optimální podmínky pro přirozenou demokratizaci života školy. Rovněž vyšší forma žakovské samosprávy (žakovský parlament) ustavena není, přesto ředitel školy, dle svého i sdělení žáků, v rámci možností vychází vstříc jejich oprávněným požadavkům.

Z hlediska rozvoje osobnosti žáků je škola hodnocena průměrně.

ZÁVĚRY

Podmínky výchovně vzdělávací činnosti školy jsou hodnoceny spíše podprůměrně, průběh a výsledky této činnosti jsou hodnoceny průměrně.

Tuto skutečnost lze dokumentovat podprůměrnými materiálně technickými podmínkami, spíše podprůměrnými psychohygienickými a personálními podmínkami.

Pozitivně lze hodnotit plnění učebních dokumentů a úroveň zhlédnutých hodin; rozvoj žáků ve sledovaných oblastech je běžné, standardní úrovně.

Doporučení:

Řediteli školy:

- zajistit lepší materiálně technické podmínky pro výuku
- zlepšit úroveň personálního složení pedagogického sboru, zvl. na prvním stupni
- respektovat didaktické zásady při stavbě rozvrhu, sledovat dodržování psychohygienických zásad v průběhu výuky
- více využívat pozitivního hodnocení žáků

Zřizovateli školy:

- ve spolupráci s ředitelem školy realizovat doporučení v rámci svých kompetencí

Školskému úřadu:

- poskytnout finanční prostředky na obnovu vybavení školy učebními pomůckami

razítko

Podpis inspektora:

dr. Vladimír Krieg, v. r.

V Příbrami dne 1. dubna 1999

Přílohy: -0-

Inspekční zprávu jsem převzal dne 6. 4. 1999

razítko

Podpis ředitele školy M. Petřík, v. r.

Dle § 19 odst. 8 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Na vědomí

Adresát	Datum předání/ odeslání zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Zřizovatel: Město Nový Knín	1999-04-20	025 126b/99-2165
Školský úřad: ŠÚ Příbram	1999-04-20	025 126c/99-2165

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. ČŠI	Text
1999-04-20	025 149/99-2165	v písemné podobě uložen na ČŠI PB